

Ex Libris

Παρουσίαση του βιβλίου: «Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα» και συνέντευξη με τον Γεώργιο Κουκάκη συν-συγγραφέα του βιβλίου

Επιμέλεια: Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

Αντισυνταγματάρχης Γεώργιος Κουκάκης Μέλος της ΑΛΛΗΛΟΝ

Ανώτερος Αξιωματικός του Στρατού Ξηράς, Μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών ([ΕΛΙΣΜΕ](#)), Κύριος Ερευνητής στο Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων ([ΚΕΔΙΣΑ](#)), Ερευνητικός Συνεργάτης (Research Associate) του [Hermes Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy](#). Κάτοχος Master of Arts στη «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο» του Πανεπιστημίου Αιγαίου, Υποψήφιος Εκπαιδευτής Ενηλίκων (Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π.)

[Georgios Koukakis | LinkedIn](#)

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Το βιβλίο [Εθνική Ασφάλεια: Μύθοι και Πραγματικότητα](#) των συγγραφέων Κώστα Πικραμένου και Γεώργιου Κουκάκη, κυκλοφόρησε στην Ελλάδα τον Απρίλιο του 2023 από τις εκδόσεις Ινφογνώμων και είναι μοναδικό στο είδος του στη Ελληνική βιβλιογραφία, καθώς αποτελεί την πρώτη μελέτη-πλαίσιο για την εθνική ασφάλεια στην Ελλάδα. Μέσα στις 258 σελίδες του αποσαφηνίζει τους σημαντικότερους όρους που σχετίζονται με την εθνική ασφάλεια, πραγματοποιεί μία συγκριτική μελέτη των Συμβουλιών Εθνικής Ασφάλειας (ΣΕΑ) των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Κίνας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας και της Τουρκίας, παρουσιάζει το υφιστάμενο πλαίσιο εθνικής ασφάλειας

στην Ελλάδα και προτείνει μία ολοκληρωμένη αρχιτεκτονική εθνικής ασφάλειας, η οποία περιλαμβάνει τη δημιουργία Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας και Κοινότητας Υπηρεσιών Πληροφοριών, καθώς και ρεαλιστικές αλλαγές που πρέπει να λάβουν χώρα στην εκτελεστική, νομοθετική και δικαστική εξουσία. Στο τέλος του βιβλίου παρατίθενται επίσης οργανγράμματα των ΣΕΑ των εξεταζόμενων κρατών καθώς και μία πληθώρα βιβλιογραφικών παραπομπών, ώστε ο αναγνώστης να είναι σε θέση να κατανοήσει καλύτερα τη δομή των ΣΕΑ και -εφόσον το επιθυμεί- να εμβαθύνει στο αντικείμενο της εθνικής ασφάλειας μελετώντας τις πρωτογενείς πηγές.

Λίγα λόγια για τον Γεώργιο Κουκάκη

Ο Γεώργιος Κουκάκης γεννήθηκε στο Ηράκλειο Κρήτης και είναι ανώτερος αξιωματικός του στρατού ξηράς, απόφοιτος της Στρατιωτικής Σχολής Ευελπίδων (ΣΣΕ). Επιπλέον είναι κάτοχος Master of Arts στη «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο» του Τμήματος Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου (Ρόδος). Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζουν στα ζητήματα Εθνικής Ασφάλειας, το Δίκαιο της Θάλασσας, τους Διεθνείς Οργανισμούς, την Εξωτερική Πολιτική, την Ενεργειακή Ασφάλεια, τη Στρατηγική, την Εθνική Άμυνα, τη Διοίκηση και Ηγεσία, τον Πολιτισμό, την Εκπαίδευση και τη Δια Βίου Μάθηση. Είναι Κύριος Ερευνητής στο Κέντρο Διεθνών Στρατηγικών Αναλύσεων (ΚΕΔΙΣΑ), μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.), Ερευνητικός Συνεργάτης του «HERMES» Institute of International Affairs, Security & Geoeconomy και μέλος του «ΑΛΛΗΛΟΝnet». Άρθρα και μελέτες του έχουν δημοσιευτεί σε επιστημονικά περιοδικά των ενόπλων δυνάμεων, του Πανεπιστημίου Αιγαίου, του Πανεπιστημίου του Buckingham, του Ελληνικού Οργανισμού Πολιτικών Επιστημόνων (ΕΟΠΕ), του Ελληνικού Ινστιτούτου Πολιτιστικής Διπλωματίας καθώς και τις ιστοσελίδες των Ινστιτούτων Διεθνών Σχέσεων με τα οποία συνεργάζεται. Επιπλέον αρθρογραφεί στις ιστοσελίδες Foreign Affairs The Hellenic Edition, Huffpost Greece, Geopolitics & Daily News, Infognomon Politics και LEP.

Ερωτήσεις στον Γεώργιο Κουκάκη

1. Τι σας ώθησε να γράψετε αυτό το βιβλίο; Τι πυροδότησε τη σύλληψη και συγγραφή του;

Το βιβλίο πρόεκυψε έπειτα από πρόταση που μου έκανε ο Κώστας Πικραμένος, ο οποίος ζει και εργάζεται στη Γαλλία και εξειδικεύεται στον τομέα των υπηρεσιών πληροφοριών. Η δική μου ενασχόληση με τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας προέκυψε κατά τη διάρκεια της φοίτησής μου στο πρόγραμμα μεταπτυχιακών σπουδών «Διακυβέρνηση, Ανάπτυξη και Ασφάλεια στη Μεσόγειο» του Πανεπιστημίου Αιγαίου και ειδικότερα κατά την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας, η οποία είχε ως αντικείμενο τη σύσταση Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας

στην Ελλάδα. Ο βασικός λόγος που μας οδήγησε στη συγγραφή του βιβλίου ήταν αφενός το ακαδημαϊκό κενό που υπήρχε στην Ελληνική βιβλιογραφία –ειδικά μετά το 2019 οπότε και άλλαξε το θεσμικό πλαίσιο στην Ελλάδα με την ψήφιση του Νόμου 4622– όσον αφορά τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας, και αφετέρου η ανάγκη ολιστικής προσέγγισης των εν λόγω ζητημάτων, εξετάζοντας εκτός από το ΣΕΑ και την Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών (ΕΥΠ), ο ρόλος της οποίας είναι καθοριστικός στην επιτυχή αντιμετώπιση κάθε ζητήματος εθνικής ασφάλειας.

2. Το βιβλίο σας πραγματεύεται αρκετά φλέγοντα και επίκαιρα θέματα. Τι θα μάθουμε από αυτό και τι ελπίζετε να αποκομίσει ο αναγνώστης;

Το πρώτο πράγμα που μαθαίνει ο αναγνώστης από το βιβλίο είναι το περιεχόμενο του όρου εθνική ασφάλεια, καθώς μέχρι και σήμερα επικρατεί δυστυχώς η αντίληψη ότι η εθνική ασφάλεια αφορά αποκλειστικά την προστασία της εδαφικής ακεραιότητας και της εθνικής ανεξαρτησίας ενός κράτους. Στην πραγματικότητα όμως –γι' αυτό και το βιβλίο μας έχει υπότιτλο «Μύθοι και Πραγματικότητα»– η εθνική ασφάλεια περιλαμβάνει και άλλους τομείς όπως την οικονομική ασφάλεια, την περιβαλλοντική ασφάλεια, την ενεργειακή ασφάλεια, την κυβερνοασφάλεια, την προστασία των κρίσιμων υποδομών, κ.ά. Επίσης μαθαίνει τη συνήθη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας ενός Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας, το περιεχόμενο μίας Στρατηγικής Εθνικής Ασφάλειας, την άρρηκτη σχέση μεταξύ Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας και Υπηρεσιών Πληροφοριών, τη διαδικασία λήψης απόφασης στο ανώτατο κυβερνητικό επίπεδο, βασικά στοιχεία της εξωτερικής πολιτικής των ΗΠΑ, της Ρωσίας, της Κίνας, του Ηνωμένου Βασιλείου, της Γαλλίας και της Τουρκίας, αλλά και που βρισκόμαστε ως χώρα όσον αφορά την εθνική ασφάλεια. Αυτό που ελπίζω να αποκομίσει ο αναγνώστης είναι μία σφαιρική και πλήρη άποψη για τα ζητήματα εθνικής ασφάλειας, ώστε να είναι σε θέση να αντιληφθεί τα θεσμικά κενά που υπάρχουν στην Ελλάδα και για ποιο λόγο είναι αναγκαίες οι μεταρρυθμίσεις που προτείνουμε στο βιβλίο.

3. Ποιος είναι ο άνθρωπος με τον οποίο δουλέψατε κατά την διάρκεια της πολυετούς καριέρας σας και σας ενέπνευσε περισσότερο;

Αν και κατά τη διάρκεια της 25ετούς καριέρας μου συνεργάστηκα με πάρα πολλά αξιόλογα άτομα στο χώρο των ενόπλων δυνάμεων και ειδικότερα των ειδικών δυνάμεων, ο άνθρωπος που με ενέπνευσε περισσότερο ήταν ο Χρήστος Κωστάκης, ο οποίος ήταν ο άμεσος προϊστάμενός μου για δύο συναπτά έτη όταν ήμουν ακόμα Υπολοχαγός. Ο Χρήστος με καθοδήγησε, με συμβούλεψε και με στήριξε στα πρώτα χρόνια της σταδιοδρομίας μου, συμβάλλοντας σε μεγάλο βαθμό στη διαμόρφωση του χαρακτήρα μου. Μέχρι και σήμερα αποτελεί για μένα υπόδειγμα αξιωματικού, καθώς διακατέχεται από ήθος, γνώσεις, επιθετικό πνεύμα, μεγαλοψυχία, προσαρμοστικότητα και ευελιξία, αγάπη για τις ένοπλες δυνάμεις και τον άνθρωπο/συνάδελφο, και πολλά άλλα. Εκτός από φίλο, τον θεωρώ αδερφό, πατέρα αλλά και δάσκαλο.

4. Μια συμβουλή που θα μπορούσατε να δώσετε σε ένα νέο που ετοιμάζεται να ξεκινήσει τις σπουδές του ή/και σε έναν άλλο που αρχίζει την επαγγελματική σταδιοδρομία του;

Η συμβουλή που θα ήθελα να δώσω, τόσο στους νέους που ξεκινούν τις σπουδές τους όσο και σε όσους ξεκινούν την επαγγελματική τους σταδιοδρομία, είναι να κυνηγήσουν τα όνειρά τους, να επενδύσουν στη σκληρή δουλειά και να μην βιάζονται να δουν αποτελέσματα. Αρκετές φορές οι άνθρωποι απογοητεύονται και εγκαταλείπουν την προσπάθεια επίτευξης κάποιου στόχου επειδή ακριβώς βιάζονται να τον πετύχουν. Τις περισσότερες φορές όμως οι στόχοι που πραγματικά αξίζουν εκπληρώνονται με την πάροδο του χρόνου, μέσα από τη διαρκή προσπάθεια, την επιμονή, την υπομονή και την πειθαρχία. Είναι αυτό που έλεγαν οι αρχαίοι ημών πρόγονοι «Τὰ ἀγαθὰ κόποις κτῶνται», το ρητό που είναι εξίσου γνωστό και στα αγγλικά ως «No pain, no gain». Θα τους συμβούλευα επίσης να ασχοληθούν επαγγελματικά -στο μέτρο του δυνατού- με κάποιο αντικείμενο που τους αρέσει, ώστε να είναι σε θέση να πραγματώσουν το άλλο γνωστό ρητό

«Κάνε το χόμπι σου δουλειά και δεν θα δουλέψεις ούτε μία μέρα» και να εστιάσουν σε συγκεκριμένους στόχους, ώστε να μπορέσουν να αναγνωρίσουν τις ευκαιρίες που θα τους παρουσιαστούν, καθώς πιστεύω ακράδαντα ότι η σκληρή πάντα δουλειά ανταμείβεται! Θα ήθελα τέλος να υπενθυμίσω τι απάντησε ο Αριστοτέλης στο Μέγα Αλέξανδρο όταν ο δεύτερος τον ρώτησε αν υπάρχει τύχη, για να λάβει ως απάντηση ότι «Τύχη είναι το σημείο που η προετοιμασία συναντά την ευκαιρία», αλλά και την αλληγορική ρήση ότι «Πολλές φορές οι άνθρωποι δεν αναγνωρίζουν την ευκαιρία επειδή είναι ντυμένη με φόρμα εργασίας».

5. Στείλτε ένα μήνυμα για τους αναγνώστες του περιοδικού μας: Ποιο είναι το μήτο ζωής σας;

Αν και ο χαρακτήρας μου έχει επηρεαστεί από το έργο αρκετών προσωπικοτήτων -Ελληνικών αλλά και ξένων- από διαφορετικούς χώρους, το ρητό που πιστεύω ότι με εκφράζει καλύτερα και το οποίο προσπαθώ να ακολουθώ κατά τη διάρκεια της ζωής μου σε όλους τους τομείς, είναι η φράση του Μαχάτμα Γκάντι «Γίνε εσύ η αλλαγή που επιθυμείς να δεις στον κόσμο». Ξέρετε, το να βρίσκουμε ελαττώματα και να κατηγορούμε τους άλλους είναι πάρα πολύ εύκολο. Το δύσκολο είναι να κάνουμε αυτοκριτική και να αναλάβουμε το μερίδιο της ευθύνης που μας αναλογεί σε ό,τι συμβαίνει γύρω μας. Επίσης, κατά την ταπεινή μου άποψη, όταν κάποιος αποτελεί μέρος ενός δυσλειτουργικού συστήματος έχοντας συμβιβαστεί με αυτό ακολουθώντας τις «κακές πρακτικές» των «πολλών» με τη δικαιολογία ότι «έτσι κάνουν όλοι», δεν έχει για μένα το ηθικό έρεισμα να ασκεί κριτική. Το μήνυμα που θα ήθελα επομένως να στείλω στους αναγνώστες του περιοδικού, ειδικά στους νέους, είναι να παραμείνουν πιστοί στις αρχές και τα ιδανικά τους και να προσπαθήσουν να κάνουν τον κόσμο μας καλύτερο μέσα από το προσωπικό τους παράδειγμα. Όπως είπε εξάλλου και ο μεγάλος συγγραφέας (και όχι μόνο) Νίκος Καζαντζάκης «Δεν υπάρχουν ιδέες! Υπάρχουν μονάχα άνθρωποι που κουβαλούν τις ιδέες, κι αυτές παίρνουν το μπόι του ανθρώπου που τις κουβαλάει...»